

Forfatter: Paludan-Müller, Fr.

Titel: Paludan-Müllers poetiske Skrifter i Udvalg, I. Bind

Citation: Paludan-Müller, Fr.: "Paludan-Müllers poetiske Skrifter i Udvalg, I. Bind", i Paludan-Müller, Fr.: *Paludan-Müllers poetiske Skrifter i Udvalg, I. Bind*, udg. af CARL S. PETERSEN , 1909, s. 166. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/text/adl-texts-paludanm01-shoot-idm140207706655040.pdf> (tilgået 23. april 2024)

Anvendt udgave: Paludan-Müllers poetiske Skrifter i Udvalg, I. Bind

MINDRE DIGTE (1834-38)

LUCIFERS FALD (1834)

Førend Alt blev overmandet
Af Naturens Kæmpevægt,
Før den gamle Jord blev dannet,
Og velsignet og forbandet
I vor gaadefulde Slægt;
Førend Solens Flammeskjær
Lysende gik frem i Vælde,
Som det straalericke Bælte
Om Planeters mørke Hær;
Førend Stormen fanged Vinger
Til at maale Dybets Dal:
Vandred Morgenrødens Bringer,
Mørkets vældige Betvinger,
Lucifer i Himlens Sal.

Første Aand blandt Lysets Skarer
Stod han nær ved Thronens Fod;
Engles mægtige Forsvarer,
Seirende ved alle Farer,
Funkled han af Kraft og Mod.
Naar han med sit Flammesværd
Foer igjennem Himmelrummet,
Nys af Skyggerne formummet,
Tændtes Lyset fjernt og nær.
Himlens Ildbaal kjækt han værner,
Holdende mod Mørket Stand;
Nattens Mulm med Blus han fjerner,
Til de før saa dunkle Stjerner
Lucem fero! raabte han.

Da fik Livet hine Flammer,
Som med Tro vi skue til
Hvergang Sorgens Piiil os rammer,
Hvergang i vort Jordlivs Jammer
170 Haabet saaret flygte vil.
Nattens hvalte Stjernetelt
Paa hans Magtbud da sig hæved;
Millioner Kloder svæved

Klare paa det dunkle Felt.
Selv i Glands han drog tilbage,
Lagde ned sin stærke Magt,
Og med Toner uden Mage
Sang han nu om Mørkets Drage
Og de rene Straalers Pragt.

Dog - hans stolte Kraft ham daared,
Gud han glemte over sig;
Hovmods Piil hans Hjerte saared,
Selv til Hersker han sig kaared
I det lyse Himmerig.
Kort var Kampen da det gjaldt;
Paradisets Aander skjælved,
Da han dømtes ned i Helved
Med den Englehær, som faldt.
Selv han stod foruden Klage
Dengang Himlens Dør blev lukket:
Men da Haabet veg tilbage,
Ned han styrted - hundred Dage
Varede hans Helvedflugt.

Mere let end Himlens Fugle
Gjennemskære Luftens Slør,
Mere snelt end Dødens Kugle
Farer fremad fra det hule
Tordensvangre Kæmperør;
Lynet lig, der, mægtigt sendt
Ud fra Himlens østre Buer,
Funklende mod Vesten luer
Førend Øiet sig har vendt:
Saa paa understærke Vinger
Lucifer mod Dybet foer;
Mærket dybt af Herrens Finger
Stormende han frem sig svinger
Hvor i Rummet Tomhed boer.

Ingen Fakkelt meer dog brænder,
Lysets klare Blik er lukt,
Ingen Straaler Stjernen sender,
Ingen Flamme meer sig tænder
Ved hans Komme, ved hans Flugt.
171 Alt i Mulm er hyllet ind;
Naar i Nat han seer tilbage,
Hører han en dæmpet Klage,
Lig et Echo af hans Sind.
Det er Sphærers Chor, der synger
Om den store Fyrstes Fald -
Smertens Lyn hans Aand udslynger;
Naget, som hans Hjerte tynger,
Ruller frem i Tordenskrald.

Da det var, som Angers Pile
Bored dybt sig i hans Bryst:
Mens han styrted tusind Mile
Søgte Sjælen, saaret, Hvile
Ved Erindrings bittre Lyst;
Og hans Aand med Smerte gik
Angerfuld mod Himlens Buer,
Og den gamle Flamme luer
Op, som fordum, i hans Blik.
Paa Planeten i det Fjerne
Øiets Straale fæstet er;
Kloden fanged Lyset gjerne -
Deraf blev den skønne Stjerne,
Som har Navn af Lucifer.

Kort var dog hans Stolthed avet,
Atter Trods fik Overmagt;
Og i Skyggerne begravet,
Gjennemfoer han Ætherhavet,
Grændseløst for ham udstrakt.
Men et eensomt Øde nær,
Mod hvis Afgrund ned han falder,
Sig til Selskab sammenkalder
Han de faldne Engles Hær.
Deres Sværm hans Tomhed dølger,
Og som Hersker mellem dem
Frem han flyver - Skaren følger
Gjennem Himmelrummets Bølger
Ned mod Afgrundsdybets Hjem.

Saa han fløi og faldt fra Oven,
Blandt sin dunkle Hær fordulgt,
Lige dristig og forvoven,
Lige trodsig, skjøndt af Loven
Og dens Hævn i Hælen fulgt.
Himlen fjernes meer og meer,
172 Kloders aldrig talte Skarer
Ilende forbi han farer,
Intet Maal endnu han seer;
Da faaer Øie han paa Jorden,
Lig et Glimt i Mørket tabt:
Nylig dannet, nylig vorden
Led i Stjernebæltets Orden,
Var af Gud den nylig skabt.

Og den Vældige betræder
Med sit Følge Jordens Rand:
Langs med Havets dybe Leie,
Over Klippers steile Veie
Iler han til Ørknens Sand.
Derfra styrer han sin Fod
Gjennem Skovens høie Sale
Hen mod Paradisets Dale,
Hen hvor Livets Vugge stod.
Her, blandt nylig skabte Minder
Om hans evig tabte Lyst,
Blussende med Rosenkinder,
Nu i Søvnens Arme finder
Eva han ved Adams Bryst.

Og fra Jorden op han hæver
Parret i sin stærke Arm;
Tankefuldt hans Øie svæver
Over Begge - stille bæver
Evas drømmerige Barm.
Og han kysser hendes Mund,
Hvisker varslende til hende:
Lyst skal paa din Læbe brænde,
Sorg til Rest dig levnes kun;
Mange Sønner vil du føde,
Slægter spire skal fra dig,
Alles Hjerter dog skal bløde,
Alle, Levende og Døde,
Snart i Mørket tabe sig!

Aandende paa Adams Læber,
Hvisker nidsk han saa igjen:
Syndens Ild ved dig nu klæber,
Flammen som din Uskyld dræber,
Veirer brat din Lykke hen!
Begge paa det gamle Sted,
Vied' nu til Fremtids Kummer;

End i Uskylds faste Slummer
173 Sagtelig han lægger ned;
Og som Lænke for sin Fange
River mægtig af sit Haar
Lokken han, den dunkle, lange,
Der, forvandlet til en Slange,
Skin af alle Farver faaer.

Men hans Fod, som kun har hjemme
Fjernt fra Gud, i Mørkets Skjød,
Flygter hurtig; thi fornemme
Kan hans Øre Herrens Stemme,
Som i Havens Gange lød.
Dog, paa Flugt mod Jordens Rand,
Til et Minde om sig satte
Fjeldet han, det steile, bratte,
Hist i Ørknens golde Sand;
Og ved Kalpe brød for Vandet
Han en Aabning vid og stor;
Da saa Havet skjulte Landet,
Raabte han: Som jeg forbandet,
Saa forbandet denne Jord!

Nu med Lykken, han har ranet,
Bort i tætte Skyer han skred,
Og med Aanderne, han maned,
Dybt i Verdensoceanet
Styrtes atter han sig ned.
Jordens Syn forsvinder alt,
Dog hans Vei er endnu længer,
Ned, hvor intet Øie trænger,
Dybt og dybere han faldt.
Langt fra Lysets Verden borte,
Staaer, som mellem Nat og Gry,
Endelig han for de sorte
Kæmpehøie Helvedporte,
Der sprang op med Larm og Gny.

Her med Bæven uden Lige,
Dog med Trods, som bøies ei,
Seer han første Gang sit Rige,
Gaaer han ad den steile Stige
Ned til Undergangens Vei.
Haabløshedens Dal han seer,
Og ved Skin af svovlblaa Luer
Dybets Marter Sal han skuer,
Og for første Gang han leer:
174 Og som Gjensvar paa hans Tale,
Paa hans vilde Jubelsang,
Opad fra de dybe Dale,
Nedad fra de høie Sale
Frygtelig et Echo klang.

Her han sætter paa sin Krone,
Her hans Slaver paa hans Bud
Reise op den skumle Throne,
Hvorfra han til hver en Zone
Mørkets Engle sender ud.
Hver af dem er rænkefuld,
Alle kløgtige og snilde,
Og som Løkkemad de stille
Lyst og Hovmod, Trods og Guld. -
Hver en Aand, som Vinket følger,
Som i Naaden ei har Plads,
Seiler, naar ham Graven dølgjer,
Over Evighedens Bølger
Ned til Lucifers Palads.

GRAVLÆGNING (1835)

Her i Gravens Hule,
Dybt i Jordens Bryst,
Vi med Taarer skjule
Alle Hjerters Lyst.

Rene, stærke Villie,
Fromme, milde Hu,
Fine, hvide Lillie,
Knækket ligger du!

Intet Blik os qvæger
Nu i Smertens Stund;
Ingen Røst bevæger
Meer din blege Mund.

Paa de hvide Kinder
Haabets Rose dør.
Haaret mørkt sig vinder,
Lig et Sørgeslør.

175

Hænderne sig folde
Paa den unge Barm;
Barmen, ak, den kolde,
Svulmer aldrig varm.

Glemt er i din Hvile
Glædens Melodi;
Sorgens Suk og Pile
Flyve dig forbi.

Sov da sødt i Haven!
Dødens Timer tæl!
Stig saa let af Graven -
Elskede, Farvel!

PERLEN (1836)

Hvi jeg Gods og Guld ei meer besidder,
Hvi jeg fattig gjennem Verden gaaer,
Jeg, hvis Herlighed var før som Solen,
Naar den pragtfuld op i Østen staaer?
Saa I spørger - see, min Skjæbne førte
Mig fra Hjemmet ved sit strenge Bud,
Og jeg vandred bort fra Fredens Bolig,
I den urofulde Verden ud.

Da jeg traf en Perle paa min Vandring,
Just som Sjælen mødig var og træt,
Just som Øiet var af Livets Syner,
Var af Jordens Fryd og Kummer mæt;
Slig en Perle aldrig før jeg skued,
Aldrig før af Straaler slig en Krands,
Aldrig før saa gjennemsigtig Klarhed,
Aldrig saa vidunderlig en Glands.
Og dens Glands ei fængsled blot mit Øie,
Snart den ogsaa blev mit Hjertes Trøst;
Dag og Nat dens Herlighed mig fyldte
Som med Længsels Qval med Haabets Lyst.
Naar mit Øie hilstes af dens Straaler,
Himlens Glæde til mit Hjerte kom:
Den var Lys i hele Verdens Mørke,
Rigdom i Alverdens Fattigdom!

176

Store Summer bød jeg dens Besidder,
Naar kun Perlen blev mig overladt;
Dog, han fordrede mit hele Eie
For sin sjeldne, kostelige Skat.
Alt jeg gav, saa heftig var min Attraa,
Og jeg vandred bort, en Betler lig:
Gods og Guld er borte - ikkun Perlen,
Dyrebar som fordum, er hos mig.

ST. HELENA (1837)

Midt i Havet staaer en Ø;
Fjernest Maal for dristig Skipper
Hæve sig dens steile Klipper
I den dybe, salte Sø.
Der Orkanens Aander boe,
Over Bølgen der de suse,
Der de stærke Storme bruse
Uden Rast og uden Ro;
Der har vildest Fugl sin Rede,
Der, imellem Fjeld og Hav,
Tvende dunkle Pile frede
Om den store Keisers Grav.

Hvad - den slumrer, Heltens Aand,
Den, hvis Higen aldrig endte,
Den, som ingen Grændser kjendte,
Den, som sprængte alle Baand?
Døden altsaa lammet har
Denne Kraft, der faldt i Smulder,
Skjønndt lig Atlasheltens Skulder
Den en Verden fordum bar?
Gravlagt er da dette Billed,
Lige klart i Vel og Vee,
Som for Lyset frem har stillet
Lykkens mægtige Idee?

Ja - til Hvile her han gik!
Hver en Kraft nu slumrer rolig:
Magt og Vælde her sin Bolig
I det snevre Kammer fik.
177 Glemsels Aand med sagte Fod
Vandrer her, og alle Blade,
Der om Seierskrandsen sadde,
Strøer den ud i Dødens Flod.
Dog - om Storhed Saga værner,
Frisker op den fordums Glands,
Fæster høit blandt. Mindets Stjerner
Hans uvisnelige Krands!

Der den fængsler Blik og Sind,
Lyser mægtig over Jorden;
Kalder Syden, vinker Norden
Til Beundring af dens Skin.
Med Erindring selv i Pagt,
Tidens Angreb kjækt den taaler;
Avinds Piil ei naaer dens Straaler,
Fjendevold har tabt sin Magt.
Den skal Fremtids Øie lede
Over Verdens vide Hav,
Hen til Klipperne, som frede
Om den store Keisers Grav.

Hvo var han? - Geniets Søn,
Baaren frem af Lykkens Vinger!
Skjæbnens Riis og Skjæbnens Finger,
Aabenbart og skjult i Løn!
Hærenes og Slagets Gud,
Triumphator mellem Grave,
Midt i Friheds stolte Have
Kæmpetræets største Skud!
Friheds Morder - dog dens Amme!
Vuggen for dens store Sag,
Lynet før dens rene Flamme,
Uveirsnatten før dens Dag!

Meer end *dette* - Tidens Speil
Var hans Liv, hvor sig fremstilled
Oldtidskraftens glemte Billed,
Kæmpedyder, Kæmpefeil.
Som Giganten stod hans Agt
Til en Kamp om Himlens Stjerne,
Kun det Høie, kun det Fjerne
Var med denne Aand i Pagt.
Daaden øved han, der bringer
Glimt af Guders Herlighed;
Stigende paa Ørnevinger,
Bragte Byttet han hened.

178

Ham, Prometheus' ægte Søn,
Blev hans Faders Skaal iskjenket:
Til den vilde Klippe lænket,
Fik han Gudefjendens Løn.
Og forbauset Verden saae
Eventyret uden Mage,
Fablen fra de gamle Dage,
For sit Øie foregaae.
Nutidstaagen Synet fjerner;
Men forglemmes vil det ei,
Medens Evighedens Stjerner
Vandre over Tidens Vei.

Disse Klipper, denne Plet
Holder her i snevre Skranker
Alle Heltens høie Tanker,
Tæmmer her hans Styrke let.
Her hans Scepter og hans Sværd,
Her hans laurbærkrandste Throne,
Her hans gyldne Verdenskrone
Sees i Drømmelysets Skjær.
Frugten af utrolig Lykke,
Arvingen til Slægters Priis,
Vandrer her en stille Skygge
Paa henfarne Aanders Viis.

Storheds Grav blev denne Ø!
Høihed lyser frem af Scenen:
Klippen selv er Bautastenen,
Mindet er den dybe Sø.
Musen staaer paa Fjeldets Bryst,
Klio med den ædle Pande,
Og mod alle Verdens Lande
Toner mægtig hendes Røst:
See min Straf og see min Løn!
See det Værk, som jeg fuldendte!
See den Stjerne, som jeg tændte
Klar og evig i min Søn!

179

DEN OTTENDE KONST (1837)

Syv Konster man fra gamle Dage drev,
Hvorned Enhver forsøge kan sin Lykke,
Foruden først at gjøre Prøvestykke
Og tage Borgerskab og Borgerbrev,
Og *frie Konster* disse syv man nævner.
Sligt i sin Orden er; kun er det slemt,
At blandt de Syv den ottende er glemt,
Som - skjøndt den hverken fordrer store Evner
Saalidt som megen Lærdom - dog tilvisse
Ei burde kaldes mindre fri end disse,
Thi frit endnu den øves alle Dage;
Og denne Konst - er *Konsten at behage*.

Er det en Konst? du spørger. - Troer du, Kjære,
At du behage kan Enhver omsonst?
Siig til dig selv: "o, det er *ingen Konst*,
At vinde Hjerter og ved Hjerter Ære,"
Og see, om Livet vil det Samme lære.
Nei! at behage, det er just en Konst,
Som for de Fleste selv er høist besværlig,
Og Konstner er Enhver, som vinder Gunst;
Er det ei saa, vil ei jeg være ærlig.

Men hvordan lærer man da Konsten? Ja,
Jeg negter ei, at dette just er Knuden;

Thi mangen En behage kan, foruden
At gjøre selv det Mindste til og fra.
Han fødes til Behag; blot han sig viser,
Man roser og tilbeder ham - man priser
Ham selv for Dyder, som han aldrig har.
Hver Dames Hjerte i Beslag han ta'er,
Hver Fyrste laaner naadig ham sit Øre,
Hver vil ham tjene, Alle kan han røre,
Han i en Haandevending kan forføre,
Og er maaskee med Alt - dog kun en Nar.
En saadan En ei Lærdom nødig har.
Saa er der Andre, som med Suk og Smerte
Sig sige maae, at Ingen de behage:
De svede Nætter og de svede Dage,
Men svede sig dog aldrig til et Hjerte;
De har paa Ærens Trappe neppe fodet,
180 Før Daglænds strax de styrte ned paa Ho'det;
De vise neppe sig, om nok saa kort,
I noget Huus, før Verten raaber: Bort!
Det er Ulykkelige - disse Stakler
De hjælpes ei ved Konst, men ved Mirakler.
Men endnu er den tredie Sort tilbage,
Den store Mængde, som ei kommer i
Den nævnte dobbelte Kategori:
Folk, som har sure og har søde Dage,
Folk, som behage og som ei behage,
Alt eftersom de Tingene vil tage;
Folk, som i Lykkens Bog har et Capitel,
Om ei paa anden Viis, saa ved en Titel;
Folk, som sig altid føle for med Hænderne,
Og aldrig røre tør ved Yderenderne;
Folk, som, lig Koen, døe mens Græsset groer,
Kort - Folk, som Folk er fleest paa denne Jord.
Til dem at tale har jeg her den Ære;
Thi naar de vil, saa kan de Konsten lære.

I Chinas Land, hvor Alting som bekjendt
Er i den bedste Orden, hvor man kjender
For Alting Raad og Trøst, man ogsaa har
I Konsten at behage Professorer.
De boe i Peking, nær ved Keiserborgen,
Og over deres Døre læser man
Med gylden Skrift de Ord: King-kong-fut-se
Pe-kuang-pe - Ord, som paa Dansk betyde:
Træd ind, min Ven! du vil det ei fortryde.

Til slig en Mand en Morgen kom en Yngling,
Hvis Navn var Peri, med fortvivlet Blik,
Med Sorgens Mærke paa de blege Kinder,
Og sagde sukkende: Giv mig et Raad!
Lær mig den Konst, at vinde trende Hjerter,
Hvis Gunst jeg mistet har, igjen tilbage.
En Ven jeg havde, en fortræfflig Digter
I høiere chinesisk Poesi;
Og en Patron, en Mandarin jeg kjendte,
Soin meente mig det vel; og o! jeg elsked
En deilig, ja en himmelsk China-Datter,
Hvis smalle Øine sadde sødt paaskraa,
Hvis Fod i Længde knap var fire Tommer,
Hvis dunkle Haar var samlet til en Kegle,
181 Der paa det spidse Hoved yndigt nikked -
Men Ven og Elskerinde og Patron
Har Alle mig med Kulde Ryggen vendt.
Og jeg behager dem ei meer. (Her qvaltes
Af Sorg hans Stemme og af Smerten bøiet,
Sank han til Jorden ned med Graad i Øiet.)

Nu, lad dig trøste! sagde mild den Lærde,
Idet han hæved ham fra Gulvet op:
Jeg kjender Een, hvis Konst har fanget Sjæle
Og som dig lære skal den samme Konst.
Med disse Ord han drog et Dække bort,
Som deelte Stuen, og for Peris Blik
Sig viste nu en siddende, en stor
Og majestætisk Menneske-Figur
Af Porcellain, hvis Hoved, der var smykket
Med en uhyre høi og spids Terrin,
Beständig nikked fremad og tilbage,
Som vilde det sig selv i Slummer vugge;
Med andre Ord: en stor chinesisk Dukke.

Min unge Ven - Professoren nu talte -
Betragt ærbødig denne sjeldne Mand;
Thi denne Mand var, som han sidder her,
I lang Tid Favorit hos en Minister;
Selv Keiseren ham høilig yndet har,
Og hvad det smukke Kjøen betræffer, da
Jeg Ingen kjender, som var elsket mere,
Og som fortrylled Hjerterne paa Flere.

Du spørger, sagde Ynglingen, idet
Han til Figuren gik, og slog med Stokken
Paa Dukkens Hoved saa at huult det gjenlød:
Hvor er det muligt? denne hjerneløse
Og tomme Dukke - den en Favorit,
Ei blot hos en Minister, men hos Damer?

Ti! - svared hiin - forsynd dig ei med Ord,
Og spot ei daarlig, hvad du ei begriber!
Ja, det er sandt, den sjeldne Mand er huul,
Og Hoved kun han viser ved at nikke;
Men denne Nikken er et Hovedfortrin,
Og just hans Huulhed er hans største Dyd.
Ved denne Form af Bryst og Mave, seer du.
Gi'er som et Echo Lyden han igjen,
Og samme Øieblik, som man ham spørger,
182 Forkynder ogsaa han Orakelsvaret.
Stil dig foran ham! Gjentag høit og tydeligt,
Hvad Mandarinen, hvad din Elskerinde,
Og hvad din Ven dig sagde sidste Gang,
Før bort de vendte sig i Vrede fra dig,
Og mærk dig nøie hvad den Vise svarer;
Thi ægte Viisdom, Raad og Hjælp og Trøst,
Alt vil du finde samlet i hans Røst!

Hvert Ord, som da de sagde, vel jeg mindes,
Gjensvared Peri, der nu rask sig vendte
Mod Dukken om, og udbrød høit og lydeligt
Med Mandarinens Røst: Min unge Ven,
Siig mig paa Ære og Samvittighed
Din Mening om hvad nylig her sig hændte,
Thi ei jeg negte kan, at jeg faaer Skrupler:
Dengang Soldaten jeg lod Ho'det slaee
Af Betleren, der gik omkring og tiggede,
Mon da jeg gjorde Uret eller Ret?
Ret? raabte Dukken mens den heftig nikkede,
Og som et Echo, medens Halsen vrikkede,
Den gjentog atter Ordet: Ret - Ret - Ret. -
Jeg svared: *Uret* - sukked Peri let.

Med Digterens og Vennens Stemme talte
Nu atter han til Dukken: Bedste Broder,
Hvis Dom jeg veed er sanddru, og hvis Bifald
Er kjært mig over Alt - o siig, hvad tykkes

Dig om det Digt, hvori jeg Theen priser,
Og navnlig hæver høit den over Kaffe,
Det lange Digt, som jeg igaar dig skikkede;
Siig, finder du det daarligt eller *godt*?
Godt! raabte Dukken, som nu voldsomt nikkede,
Og mens af Halsen frem den Lyden hikkede,
Den repetered atter: Godt - godt - godt. -
Jeg - sukked Peri - trak paa Skuld'ren blot.

Nu tredie Gang mod Dukken han sig vendte,
Paatagende sin Elskerindes Røst:
Min ømme Ven, hvem sødt min Sjæl tilbeder,
Hvad synes du om disse sorte Pletter,
Som omkring Øiet jeg med Tusch mig prikkede?
Siig, finder du med denne Pynt mig *skjøn*?
Skjøn! raabte Dukken himmelhøit og nikkede,
Og medens Peri den i Munden kiggede,
Fra Brystet toned atter: Skjøn - skjøn - skjøn. -
Jeg svared omvendt, sukked Chinas Søn.

183

Den Lærde smilte - Ynglingen i Tanker
Paa Jorden stirred. Da medeet han udbrød,
Idet han hæved Haand og Blik mod Dukken:
Ja, du har Ret, du Vise, hvem jeg haaned,
Fordi jeg ei forstod din dybe Tomhed,
Og ei begreb dit hule Væsens Kjærne!
Ja, du har Ret! og som i Speilet seer jeg
I dine Ord min Skjæbne og dens Aarsag.
Men kan min Brøde aldrig da forsones?
End nikker du til mig - din Trøst jeg fatter:
Du er min Lærer, jeg er din Discipel!

Han gik; men os Historien beretter,
At inden trende Dage vandt han atter
Tilbage sine trende tabte Hjerter.
Ja, fremad gik han med utrolig Lykke,
Idet, bestandig nikkende, han gjengav
Enhver hans egen dyrebare Røst.
Nu er han allerede Mandarin,
Har otte Paafuglfjer, og sexten Koner,
Af hvilke fast til Raseri han elskes.
Ja selve Keiseren ham er bevaagen,
Og har ham tillagt Navnet: Pekko-Ekko,
Paa Dansk: den høist behagelige Mand.

Her ender min Fortælling, og Moralen
Jeg overlader Hver at drage frem.
Erindrer blot, at China er dens Hjem;
Om os naturligviis er ikke Talen.

DANDSEMUSIK (1837)

See, hvor Solen gylden smiler
Høit i Luftens klare Blaa!

See, hvor Skyen fremad iler
Som en Fugl med Vinger paa!
Lyt til Klengen
Nu af Sangen,
Som med Toner
Deilig fylder Lundens Kroner -
Al den Jubel skal forgaae!

184

Seer du Rosen hist, den røde,
Aabnet nys ved Solens Magt?
Disse Blade, o hvor bløde,
Som en Krands om Kalken lagt!
Frisk i Luften
Stiger Duften
Fuld af Sødme:
Rose, rig paa Lys og Rødme,
Snart henvisnet er din Pragt!

Aftnens sidste Purpur svinder,
Dagens Konge drager hjem;
Og den blanke Nat oprinder,
Deilig Maanen glider frem.
Tusind ømme
Veemodsdrømme
Opad stige
Mod det fjerne Stjernerige -
Nattens Kulde spotter dem.

Træd herind, ved Glands af Kjerter,
I den tonefyldte Hal.
Hvor de ungdomsfriske Hjerter
Glade mødes til et Bal.
Kraftig Varmen
Hæver Barmen,
Øiet funkler,
Ingen Sky dets Smil fordunkler -
Sorgen dog det kue skal!

Vend dit Blik mod Skjønheds Billed,
Mod den ranke Qvinde hist!
Hos sin Ven til Dands opstillet,
Seer hun paa ham ømt og vist.
Dette Hjerte,
Frit for Smerte,
Som saa herligt
Første Gang sig aabner kjærligt,
Brister, ak, om stakket Frist.

Hør, hvor høit nu Tidens Tunge
Med de Gamle stemmer i:
Ogsaa vi var eengang unge,
Glands cg Ungdom er forbi!
Haabet stiger,
Haabet viger,
185 Ønsker spildes;
I skal mødes, I skal skilles,
Glemmes, og forgaae som vi.

(1837)

Naar Alting gaaer til Hvile
Hvad Dagen kaldte frem,
Naar alle Taager ile
Til deres dunkle Hjem,
Naar Solens Glimt sig fjerne,
Mens af hver Sky forladt
Den evig faste Stjerne
Staaer paa den stille Nat:

Da synker hen i Dvale
Hver Drøm, vi stige saae;
Den store Sandheds Tale
Vi kan igjen forstaae;
Vi kan igjen fornemme
Den Kraft, vi bæres af,
Den skjulte Aandestemme,
Hvis Røst os Tanker gav.

Og dybt i Sjælens Indre
Sig aabner da et Blik,
Hvis Flugt ei Skranker hindre,
Hvis Syn ei Grændser fik;
Med det vort Hjem vi skue,
Et større Fædreland
End denne lille Tue,
Som ei os holde kan.

Det Sørgeligste klinger
Harmonisk da og smukt,
Det Tungeste faaer Vinger
Til mægtig Himmelflugt,
Det Ringeste forsvarer
Sin Plads i Livets Krands,
Det Mørkeste sig klarer
I disse Straalers Glands.

186

Og i vor Aand sig sænker
Den store Fader-Aand,
Som løser alle Lænker,
Og bryder alle Baand;
Og naar de sidste falde,
Da føle vi medeet:
At Gud er Alt i Alle,
Og Alle kun er Eet.

GJENSYN (1838)

Hvor blev den Blomst, som fyldte
Din Sands med liflig Duft?
Det Solskin, som forgyldte
Den sommervarme Luft?
Hvor blev de grønne Kroner,
Der ud i Vaaren sprang
Ved foraaersfriske Toner
Af Fuglechorets Sang?

Og Dyrets Liv, der dækkes
Som af en dunkel Sky,
Skal ei det gjenopvækkes
Naar Livets Taager flye?
Den Hund, som trofast døde
Af Sorg paa Herrens Grav,
Skal aldrig ham den møde,
Til hvem den hen sig gav?

O, kast dit Blik tilbage,
Og see hvad selv du var!
Hvor er de svundne Dage,
Med hver en Frugt de bar?
Hvor er vel Haabets Kjerte
Og Kjærlighedens Krands?
Hvor er dit glade Hjerte
Og hvor dit Øies Glands?

Eengang maa Alt erfares
Og leves om igjen,
Etsteds maa dog bevares
Hvad Tiden tæred hen;
187 Ei blot hvert Glimt vi skue
Af Aandens indre Lyn,
Men hver en jordisk Lue
Og hvert et jordisk Syn.

Der skal til Eet vi samle,
Hvad stykkeviis gik tabt;
Der vaagner alt det Gamle
Og staaer foryngt skabt:
Den Sjæl, som her du kaared,
Det Maal, du stræbte til,
Den Drøm, som her dig daared,
Dig hisset vinke vil.

Den Trøst er dog den sidste!
Den Tro bestaaer tilsidst:
Hvad her vi maatte miste,
Vi faae tilbage hist.
Til Undergang ei skabtes
Endog det mindste Frø:
Det var kun Skal, hvad tabtes:
Livskjænnen kan ei døe.

GREVENS DØD (1838)

Høit i den rigtforgyldte Sal
De tændte Kroner hang,
Mens fra den buede Portal
Musikens Toner klang.
Men ingen Røst sig høre lod,
Der kaldte op til Dands,
Kun tause Marmorstøtter stod
I Salens stille Glands.

Da træder Grev Oginsky ind,
Den mandig-skjønne kaldt,
Hvis mørke Haar om Hals og Kind
I rige Lokker faldt.
Imod Orchestret op han gik,
Og frem af Barmen drog
Han en paa Noder sat Musik,
Og saa tilorde tog:

188

Tag denne Dands! og lad den Aand
Og Liv ved Toner faae,
Naar ind i Kredsen ved min Haand
I see vor Dronning gaae.
Først lad den stige som en Strøm,
Der bruser stolt og fri,
Saa lad den hendøe som en Drøm,
Der snarlig er forbi!

Han vender sig - og op med Larm
Nu alle Døre sprang;
For Herrer, Damer, Arm i Arm,
Blev hver en Indgang trang.
Lig tusind Stjerner straalte brat
Hvad skjønne var og bedst:
Det hele Hof er denne Nat
Hos Grev Oginsky Gjest.

Men af den gamle Konge ført
Den unge Dronning gik,
Lig Blomsten af en Storm berørt,
Med dybt nedsænket Blik.
Ret som et Speil af hendes Sind,
Der ingen Hvile fandt,
Var hendes liliehvide Kind,
Hvor Rosen kom og svandt.

Imøde Grev Oginsky gaaer
Det kongelige Par,
Og ved hans Ord Fyrstinden slaaer
Sit Øie op til Svar,
Hvad laa der ei i dette Sprog,
Der uden Toner lød!
Det var det hele Hjerte, og
Et Billed af dets Nød.

Dog fra Orchestrets Hvælving ned
Fanfaren lød igjen,
Og til det fløielsklædte Sted
Nu Kongen føres hen.
Men da saa Kredsen ordnet staaer,
I sneehvidt Klædebon
Til Dands den unge Dronning gaaer
Ved Grev Oginskys Haand,

189

Og hvert et Øie fulgte dem
Da kongelig og frit,
Som Dandsen bød, de vandred frem
Alvorlig, Skridt for Skridt.
Hun ligned Dagen, klar og mild,
Der gylden flygter bort;
Hans Øie var som Stjernens Ild,
Hans Dragt som Natten sort.

Og med et Blik, hvori hans Aand
Sin Smerte har udtømt,
Berører han Fyrstindens Haand,
Mens Læben hvisker ømt:
O Dronning! Lyt til Hornets Klang,
Til Buestrøgets Lyd!
Et Echo af mit Hjertes Sang
I disse Toner nyd!

Den Dands, hvis Tact os hæver nu,
Den Sang, hvis Melodi
Er skjælvende som jeg og du,
Min Smerte hviler i.
Den digted jeg, da Haabet bort
Sig sneg af dette Bryst,
Som en forsvindende Accord
Af Livet og dets Lyst.

Men intet Ord igjen til Svar
Fyrstindens Læbe gav,
Kun Barmen høit sin Uro bar
Lig et bevæget Hav;
Og Øiet, bag hvis lyse Flor
Nys Veemod laa i Skjul,
Sig sænked pludselig mod Jord,
Just som en anskudt Fugl.

Hiin Tid sig atter folded ud,
Der aldrig var forglemt,
Hiin Tid, da til Oginskys Brud
I Løn hun var bestemt;
Hiin Tid, der Rod i Hjertet slog,
Da Begge halv var Børn,
Før paa sin Vinge hende tog
Den kongelige Ørn.

190

Men Dandsens Strøm med større Hast
Dem Begge frem nu bar,
Saa dækked' for hvert Øiekast
I Sværmen skjult de var.
Og mere høit i Begges Bryst
Sin Fakkell Guden svang,
Og mere varm Oginskys Røst
For Dronning-Øret klang:

Forstaaer du Melodien hist,
Der nu dig hilser øm?
Den er mit Afskedsord - tilsidst
En Ende paa min Drøm.
Jeg drømmer end - og lad endnu
Mig denne korte Lyst!
Men er jeg vaagnet, drømme du
Det Samme til din Trøst!

Saa svæved Begge hen i Dands,
Af Hoffets Sværm i Ly,

Og over Begges Skjønhedsglands
Hang Sorgens mørke Sky.
Rundtom, hvor Glæden blussed varm,
De muntre Stemmer lød,
Men tungt sig hæved Grevens Barm,
Kun rugende paa Død.

For sidste Gang nu taler han:
Min sidste Dands er endt!
O Lys! som end mig fryde kan,
Hvi har du bort dig vendt?
O Blik! hvori mit Liv end boer,
Hvi sænker da dig ned,
Som fandtes der kun dybt i Jord
Et Hjem for Kjærlighed?

Skjenk mig til Afsked før min Død
Endnu den sidste Trøst!
Midt under Sjælens bittre Nød
Oplad din Læbes Røst!
Siig, at naar skilt er jeg og du,
Vort Haab dog ei er deelt;
At du bevarer da endnu
For mig dit Hjerte heelt.

191

Ved disse Ord Fyrstinden slog
Sit Øie op til hans,
Og ingen Sky af Tvivl forjog
Dets underfulde Glands;
En Taare kun, som brat frembrød,
Nedtrilled fuld og varm,
Og tabte sig i Rosens Skjød,
Der sad ved hendes Barm.

Men intet Ord hun talte dog;
Og dog Oginskys Aand
Fortolked ret det stumme Sprog,
Da med en dristig Haand
Han løsrev Blomsten, dugget nu
Af Taaren reen og skær,
Idet han sukked: Jeg som du
Var hendes Hjerte nær!

Saa iilte han af Salen ud,
Og bleg som Døden faldt
Fyrstinden ned - da lød et Skud.
Til Døren styrted Alt.
Død, med det gennemskudte Bryst,
Med Rosen trykket mod
De blege Læber, som i Lyst,
Laa Greven i sit Blod.

TILBAGEFALD (1838)

Fængsles atter nu min Vinge
Da jeg meest den troede fri?
Drages atter jeg tilbage
Til det gamle Sværmeri?
Ei blot Kjærlighedens Roser
Nu i Hjertet finde Ly,
Men med Duften deres Torne
Sig foryng og fornye.

Ja, det Svundne vaagner atter!
Vaaren lig af Vintrens Gjem
Lokkes Haabet, og med Haabet
Livets tusind Blomster frem.
192 Atter Hjertets gyldne Harpe
Er med friske Strænge stemt,
Og tilbage komme Toner
Som forlængst jeg troede glemt.

Trylled mig til hendes Slave
Disse dunkle Lokkers Pragt?
Denne friske Foraarsskabning
I sin lette Sylphedragt?
Dette Liv, hvis milde Flamme
Sig med rene Farver brød
I det brune Øies Straaler,
I de varme Kinders Glød?

Fængsled mig hiint Præg af Tungsind,
Som det hulde Aasyn fik,
Dette Slør af Nat, som dækker
Lyset tidt i hendes Blik;
Dette Sind, som uharmonisk.
Dog fortryllende og klart
Gjennem Lunets Smiil og Taarer
Har for mig sig aabenbar't?

Ak jeg veed ei! Eet jeg føler,
At den lange Fred er endt;
At med alle sine Pile
Guden er tilbage vendt.
Amor! Løs mig af din Lænke,
Slyng den Skjønne fast deri,
At hun dele maa min Længsel,
Eller ganske mig befrie!

BELLA DONNA (1838)

Klart straalte Lysets blanke Glands
Fra tændte Lampers Rad;
Som Blomster i en spraglet Krands
I Kredsen Damer sad.
Dog fængsled intet Syn mit Blik
Paa Skjønheds Rosenvei,
Og Øiet rundt i Længsel gik,
Men fandt sin Gjenstand ei.

Da aabned Døren sig, og brat,
Som Fryd i Savnets Vee,
Som Stjernen paa den dunkle Nat,
Min Skjønne lod sig see.
Hun traadte frem i Damers Flok
I Ungdoms lyse Pragt,
Med Perler om den brune Lok,
I staaiblaa Silkedragt.

Ei saa jeg før en Liliekind,
Saa fiin og yndig bygt,
Ved Hjertets Slag og Øiets Skin
Nu med en Rose smykt;
Ei før et Blik saa stolt og blidt,
Ei før en Væxt saa rank,
Ei før et Bryst saa marmorhvidt,
Der blødt som Bølgen sank.

Nu drog til Strængenes Musik
Hun Sløret af sin Hals,
Og sylphelet med mig hun gik
Ind i den lette Vals.
Høit steg ved Tonen hendes Barm,
Og mig det var igjen,
Som førte Himlen i min Arm
Jeg gjennem Luften hen.

Saa svæved hun, og fængslede sødt,
Lig Lys paa Nattens Vei,
Hvert jordisk Blik af hendes mødt,
Skjæridt selv hun rørtes ei.
Ukjendt med Følelsernes Ild,
Som selv hun havde vakt,
Drev hun med Hjerterne sit Spil
Og hævdede Skjønheds Magt.

O fagre Skjønne! Stolte Mø!
Saa kold midt i din Glands
Som Maanen i den blanke Sø,
Smykt med en Straalekrands:
Dit Blik er Himmellysets Skin,
Et Hav er dette Bryst,
Der suger dybt dit Billed ind,
Og skjælver ved sin Lyst!

BILLEDET (1838)

Skal aldrig meer jeg dig gjensee
Paa denne skjønne Jord?
Skal aldrig meer jeg Trøst og Vee
Mig hente af dit Ord?
Skal aldrig, som naar from og mild

Din Stemme fordum klang,
Jeg meer i Taushed lytte til
Din Læbes søde Sang?

Du Sjæl i Alt hvad Øiet saae!
Mod hvem jeg stræbte hen,
Ei for din Herlighed at naae,
Kun for at elske den;
Kun for at elske, skjøndt med Lyst
Saa dog med evigt Savn,
Den Skat, jeg bærer i mit Bryst:
Dit Minde og dit Navn.

Men hvor jeg gik og hvor jeg stod,
Dit Billed fulgte mig:
Af Havets blanke Bølgeflod
Det yndigt hæved sig;
Det funkled fra den dunkle Nat
I gyldne Stjerners Krands,
Det vandred gennem Skov og Krat
Hos mig i Maanens Glands.

Da gav saa huldt dets Læbe Svar
Naar jeg det talte til,
Da lyste klart dets Øiepar
Med overjordisk Ild,
Da bølged Haarets rige Flod
Omkring den hvide Kind,
Da vandred let den lette Fod
Med Aanders sagte Trin.

Tidt drog jeg da den fine Haand
Med Skjælven til min Mund,
Og hvisket med bevæget Aand:
Er du et Billed kun?
195 Er du kun Mindet, hvori boer
En Glæde, som forgik?
Var da ei *hendes* disse Ord
Og disse varme Blik?

O Liv i Drømme, rigt og fuldt,
Som saa jeg levet har!
O Liv, for Tanken dobbelt huldt,
Fordi du Minde var!
O fagre Billed! Mildt du seer
Paa mig foruden Ord:
Skal aldrig da vi mødes meer
Paa denne skjønnne Jord?

DEN HEDENFARNE (1838)

Dig søger allevegne
Til alle Tider jeg.
Gik hjem til Fredens Egne
Du ad den stille Vei?
Boer du i videst Fjerne

Bag Aftenrødens Skjær:
Den straalrige Stjerne,
Dens rene Blinken nær?

Kan ei du Jorden glemme
Midt i din Himmels Fryd?
Endnu din milde Stemme
Mig naaer i Luftens Lyd;
Endnu naar Natten hæver
Sit Slør og løser fri
De lette Drømme, svæver
Du sagte mig forbi.

Een Trøst er mig forlenet,
Som byder Tiden Trods:
Jeg veed, vi er' forened',
Skjønndt Døden skilte os;
Jeg veed, at løst fra Smerte
Og skilt fra Jordens Savn,
Bevarer dog dit Hjerte
Et Billed og et Navn.

196

VESTALINDEN (1838)

Ned over Tiberen og Romas Høie
Sit første Lysglimt sender Dagens Øie,
Og heelt i Guldglands straal Bjergets Top;
I Morgenrøden flyver Fuglen op,
Og ingen Vægt dens Bryst og Vinge tynger,
Mens for den unge Dag sin Fryd den synger.
Fra Bjergets Sti, hvor Æslet har sin Gang,
Igjennem Luften lyder Klokkeklang;
Fra Dalens Vei, hvor Hjorden gaaer forbi,
Blidt toner Hyrdefløitens Melodi;
Fra Skovens fjerne Lunde Hornet klinger,
Og giver Hindens lette Fødder Vinger.
Alt vækkes i den klare Morgenstund,
Alt lever op, paa Bjerg, i Dal, i Lund,
Alt rører sig langs Tiberflodens Sider,
Hvor mellem Siv den gule Bølge glider.
Hist roer en Fisker - hist paa Bredden staaer
Hans unge Hustru med de brune Haar;
Den lille Søn, som nys hun holdt ved Barmen,
Hun høit mod Lyset løfter op paa Armen.
Og hist fra Hyttens Dør, hvor Duggens Graad
Paa Møsset og paa Græsset perler vaad.
De muntre Børn paa Engen ud sig skynde,
For strax med Leg nu Dagen at begynde.

Dog medens udenfor den store Stad
Hver Skabning rører sig og aander glad,
Og Alting drikker Liv af Lysets Kilde,
Hvi drager gjennem Byen nu saa stille

Fra Vestatemplet, fra Gudindens Hjem,
Den tause, sørgeklædte Skare frem?
Hvi gaae Lictorerne saa dybt nedbøied'?
Hvi vandre Præsterne med Sorg i Øiet,
I Glandsen af den friske Morgensol
Omkring den tættillukte Bærestol?
197 Hvi lyde foran Toget nu de bange,
De dybe, ængstelige Klagesange? -
Ak, bag sit dunkle Forhæng Baaren har
Det levende og dog saa stumme Svar:
Der sluttes Fulvia, den unge Qvinde,
Bestemt til Gravens rige Offer, inde,
Hun, som sin Eed, sit Kydskhedsløfte, brød;
Der bæres Vestalinden til sin Død,
Mens hist paa Torvet, som til Templet støder,
Nu hendes Elsker - nu Marcellus bløder. -
Beständig fremad Sørgetoget gaaer,
Og hver en romersk Ridder, som det naaer,
Sig slutter sorgfuld til de mørke Rader,
Der skride langsomt gennem Byens Gader. -
Alt den collinske Port, en Bue lig,
Og alt Forbrydermarken viser sig;
Der Graven er, der er den dybe Hule,
Som snart den unge Fulvia vil skjule.

Men træd herhen paa Veien, ved hvis Rand
Just nu det store Baal man tænder an,
Mens fra det Fjerne Chorets Sang sig nærmer.
Her hviler Loftets Lem, som Hulen skjærmer,
Og som, naar eengang den er lukket til,
Sig aldrig meer for Dagen aabne vil;
Her Stigen staaer, som, naar nu brudt er Staven,
Skal bringe Off' ret skridtviis ned i Graven,
Men ad hvis Trin hun op ei mere gaaer.
Her - dybt paa Hulens Bund - en Løibænk staaer
Og her det lille Marmorbord, hvis Plade
Alt bærer Skaalen og de gyldne Fade,
Der gjemme Vand og Olie, Melk og Brød,
Til Livets Næring ved en langsom Død.
I Krogen hist den matte Lampe hænger;
Den lyse Dag nu reent dens Glands fortrænger,
Men o, det varer kun en føie Stund,
Da vil den skinne klart i Hulens Bund;
Høit vil den flamme, naar først Graven lukkes,
Før den gaaer ud - før den for evig slukkes.

I langsom Gang til Hulen Toget naaer;
Paa Jorden sættes ned den lukte Baar,
Og medens Folket Gravens Rand omringer,
Med dæmpet Stemme Sørgechoret bringer
Ved Fløiternes den melankolske Klang
Til Vestas Guddom en Forsoningssang.
198 I Baalet Præsten ud sit Offer gyder,
Og Chorets sidste Klage tone lyder
Endnu da Baarens Forhæng drages af,
Og Fulvia henvandrer til sin Grav.
Med sænket Hoved Jorden hun betræder,
Af Sløret dækket, i de hvide Klæder
(Den ubesmittede Gudindes Dragt)
Og i den purpurrøde Kappes Pragt;
Og som en Støtte staaer hun taus og stille
Paa Grændsen nu, hvor Liv og Død sig skille.
Da træder Præsten til - og brat hans Haand
Om hendes Hoved løser Slørets Baand
Og Kjæden, der om Halsen rundt sig vinder -
Og pludselig, som naar en Sky forsvinder,

Fra Vestalindens Pande Sløret gled,
Mens over Skuldren Kappen synker ned.
O see, hvor ung og skøn! - En Genius lig
Her ved sin egen Grav hun hæver sig
Til Døden viet og mod Mørket bøiet:
Paa Jorden fæster stirrende hun Øiet,
Ret som om Synet af den hvide Dragt,
Nu hendes Dødsdragt, hende gjør forsagt.
Fast om den ene Haand den anden holder,
Men ei til Bøn som fordum hun dem folder,
Den dybe Skræk dem ene binder fast.
Da løfter hun sit Hoved op ihast,
Og som forvirret hun omkring sig skuer,
Og Hver, som seer det, i sit Hjerte gruer.
Medeet opklares dog det stive Blik,
Medeet tilbage hun sin Samling fik -
Hun rødmer høit - og høit det Bryst sig hæver,
Som Mindets Qval og Lyst nu gjennembæver.
Dybt sænker hendes Pande sig igjen
Og til den aabne Grav hun træder hen,
Af Præsten støttet, som den Svage fører.
Det første Trin af Stigen hun berører,
Saa staaer hun atter stille - Dødens Chor
Til hende taler med de sidste Ord:

Nu bort fra denne Verden gaaer
Din Fod, mod Dybet vendt:
Den Sol, som høit paa Himlen staaer,
For dig sit Løb har endt.
Ei meer i Aftenrødens Skin
Dens Nedgang skuer du,
Og aldrig meer du aander ind
En Morgenluft som nu.

199

Af hver en jordisk Ven forladt
Paa Eensomhedens Vei,
Du vandrer til den stille Nat,
Som Stjernen klarer ei.
Der, gennem Mørkets Porte frem,
Ad Smertens trange Sti,
Du stunder mod det sidste Hjem,
Hvor Straffen er forbi.

Een Trøst dog rummes i din Vee,
End er dig Vesta nær;
Af hendes Lampe skal du see
I Mulmet Straalens Skjær.
Fra Luen lyser Naadens Bud,
Og luttret ved dens Skin,
Og favnet mildt som Dødens Brud,
Gaaer du til Hvilen ind.

Her Choret taug - og Vestalindens Fod,
Der paa det første Trin af Stigen stod,
Dens næste Trin nu skjælvende berører;
Og nu - som naar en Tones Klang man hører
Langsamt at hendøe, saadan Dødens Pant,
Ung Fulvias Skikkelse, for Øiet svandt.
Først - mens ad Stigens Trin hun nedsteg stille -
Først tabte Blikket hendes Fod, den lille,
Saa af den ranke Skabning Meer og Meer,
Tilsidst det fagre Hoved kun man seer.
Da standsed hun medeet - og hendes Øie
Sig uvilkaarlig vendte mod det Høie,
Mod Himlen og mod Solen med et Blik,

Hvori sin Glands af Døden Livet fik.
Kun et Secund det vared - dog sig gjemte
I Blikket Minder, som man aldrig glemte -
Da Vei til Dybet hendes Øie fandt,
Og Brynet, Panden, Lokkerne forsvandt.

I Grotten Vestalinden sidder stille;
Paa Væggen seer endnu hun Lyset spille
Igennem Hvælvingens det aabne Tag
Som lifligt Gjenskin af den unge Dag.
End seer hun Stigen - end kan hendes Øre
En Gjenklang af de mange Stemmer høre,
Der over Jordan blandes til et Chor.
Som afgang Liv og Død af disse Ord
200 Hun anspændt lytter, medens hendes Øie
Paa samme Tid betragter Stigen nøie.
Da drages den paa eengang op - og i
Slaaer Hulens Lem, og pludselig forbi
Er al den Glands, der over Jordan lyser,
Og paa sit Leie Vestalinden gyser.
Ned var hun sunken, som af Døden rørt,
Hvis ei endnu en Lyd hun havde hørt,
Der fængsler Tanken, mens den Hjertet skrækker;
Thi hør, hvor Graven nu med Jord man dækker!
Hør Lyden af de tunge Spaders Slag,
Der gjør et Bolværk mellem Nat og Dag!
Hør, som af dæmpet Torden nu et Bulder!
Den kæmpestore Steen man langsomt ruller
Hen over Hulen som en evig Vagt
For Livet, der i Graven er nedlagt.

Medeet blev Skaren ovenover rolig;
Ei mindste Lyd sig nærmed hendes Bolig,
Ei mindste Gjenklang meer af Verdens Røst.
Mildt flammer Lampen dog endnu til Trøst,
Og dybt fra Krogen, som dens Straaler smykke,
Den kaster skarpt paa Grottens Væg en Skygge
Af Vestalindens yndige Profil,
Af hendes Lokker, fæstet med en Piil.
Og halv i Tanker Fulvia sig vender
Mod Væggen om, hvor hun sig selv gjenkjender,
Og med et Suk i denne Skygge seer
Et Sorgens Billed, der ei klares meer.
Stærkt skjælver Skyggen medens dybt hun sukker;
Og Fulvia bøier sig - og Skyggen bukker
Paa samme Tid som hun sin Pande ned,
Og langsomt ad det stille Hvilested,
Lig Brudens Leie smykt med Tæpper hvide,
Den glider hen ved Vestalindens Side. -
O, ganske eensomt Mennesket er ei!
Staaer han i Lys, er Skyggen paa hans Vei,
Og viser ham hans eget dunkle Billed;
Er dybt i Mulm og Mørke hen han stillet,
Da træder frem ved Tankelivets Skin
Det klare Gjenskin af Gemyt og Sind;
Thi maalt med Livets Lys er han en Skygge,
Med Dødens Mørke maalt, en evig Psyche.

Men taus paa Leiet Vestalinden hviler,
Og uophørlig hendes Tanke iler
201 Fra Dødens Stilhed op til Livets Larm;
Dog knap i Lyset den sig rører varm,
Knap kalder frem den de forsvundne Dage,
Før brat dens Toner hendøe som i Klage,
Og lig en anskudt Fugl, der Vingen brød,
Den synker ned i Mørket til sin Død.

Dog atter Fulvia til Liv den bringer,
Og atter løftes Tankefluglens Vinger,
Og atter den i Verden flyver frem,
For atter vingestækt at vende hjem.
Til sidst dog af det samme Spil den trættes,
Til sidst kun Vestalindens Tanke rettes
Som halv ophævet, svævende og mat,
Paa Gravens Stilhed, af hver Lyd forladt.
Faldt blot et Sandskorn nu, man strax det hørte
Naar i sit lette Fald det Gulvet rørte;
Slog et Insect de bløde Vinger blot,
Her i den dybe Ro det mærktes godt;
Men ingen Lyd - thi lydløs, stum og stille
Er hvad der her sig rører: Tidens Kilde.
Den bærer vel Alverdens vilde Larm
Paa sine Bølgers altid fulde Barm,
Men alt som Livet ned ad Strømmen føres,
Af Tausheds Aand det formes og berøres.
Den vilde Smerte bli'er til Veemods Dugg,
Det stærke Klageskrig bli'er til et Suk,
Og nær ved Graven flyder Livet stille,
Saa stille som om Fulvia Tidens Kilde.
Da griber Medynk med sig selv - en Lyst
Saa sød som bitter - Vestalindens Bryst;
Og uden Standsning Taarestrømmen rinder
Fra hendes Øine ned ad hendes Kinder,
Og suges af de unge Læber ind
Som liflig Balsam for det syge Sind.
Hun græder uden Ophør: fulde, milde,
Paa Draabe Draabe, Taarerne fremtrille,
Som skulde ei de tørres bort igjen,
Og selv hun her i Taarer smelte hen.
Endnu hun græd, da Hjertet træt af Klage
Sank i Bevidstløshedens Nat tilbage;
Endnu hun græd, da Søvnens stille Aand
Berørte hendes Øie med sin Haand.

202

Hun slumred ind - og hen ad Drømmens Vover,
Som Mindets blege Stjerne lyser over,
Tilbage i sig selv hun sagte gled.
Det Dække, der om Dagen drages ned
Imellem Tankens Yttring og dens Kilde,
Nu løfter sig iveiret tyst og stille,
Og intet ydre Indtryk fængsler meer
Den frie Sjæl, som i sig selv kun seer.
Der - i dens skjulte, underfulde Rige -
I en bestandig Ungdomsfriskhed stige
De talende, skjøndt tause, Minder frem,
Og Haabets Spirer røre sig i dem.
Der vælder op den dunkle Tankestrøm,
Hvis Fylde her udgyder sig som Drøm,
Men som bevarer skjult i sine Bølger
Det Kommende, hvis Liv endnu sig dølger.
Alt hvad den næste Tid skal kalde frem,
Beredes alt i dette stille Hjem,
Hvor Sjælens Kræfter, Drift og Haab og Længsel,
Lig bundne Aander slumre som i Fængsel.
- Og Vestalinden sover; Lampens Skin
Fra Krogen falder hen paa hendes Kind,
Paa hendes mørke Lokker, paa de hvide
Blodløse Læber, dog endnu saa blide.
Men skjøndt i Hulens mørke Fængselsvraa
Som lænket ubevægelig hun laa;
Skjøndt her en Fange slumrende hun hviler,

Dog bort i Drømmen hendes Sjæl nu iler.

Hun drømte - og en Rad af Aar svandt hen,
Og selv hun saae sig som et Barn igjen,
Der gjennem Haven, under Træets Grene,
Med Fuglen paa sin Skulder vandred ene.
Hun strakte Haanden ud med Kornet i,
For Fuglen nynnende sin Melodi,
Og ned den flagrede paa lette Vinger,
Og nød sin Føde nu paa hendes Finger.
Saa gik hun med sin Fugl i Haven om,
Bevogtende sin lille Eiendom,
Og med en Fryd, som kun de Smaa fornemme
Hun taler til den med en kjærlig Stemme.
Da hører hun med eet sin Moders Røst:
Kom op, o Fulvia, fra Leg og Lyst!
Skynd dig fra Haven op, min lille Pige!
Din Fader har et Ord dig nu at sige.
Hun træder ind i Hallen - Fuglen sad
203 Endnu paa Skuldren, nipped af et Blad,
Og som hun selv den seer sig om urolig;
Thi midt i Hallen, i den stille Bolig,
Hvor sjelden hun en Fremmed forhen saae,
En Skare purpurklædte Præster staae.
Men hendes Fader hendes Haand omfatter
Idet han siger: Skuer her min Datter!
Min lille Fulvia, mit Huses Ziir,
Til Vestas Tjeneste jeg hende vier!
Her med sin Mund han hendes Mund berører
Og favner hende ømt, hvorpaa han fører,
Forbi de tause, purpurklædte Mænd,
I hendes Moders Arme hende hen.
Selv sukker hun, men kjender Grunden ikke;
Dog pludselig fordunkles hendes Blikke,
Og Taarekilden fyldes meer og meer,
Da Graad hun i sin Moders Øie seer.
I dette Øieblik sig Fuglen svinger
Fra hendes Skuldre bort paa snare Vinger,
Og rundt hun følger den i Hallen om,
Indtil de Begge hen til Døren kom.
Der fly'er den ud - i Luften høit den stiger,
Hvor paa sin frie Flugt den hurtig svandt -
Men idetsamme Drømmens Billed viger,
Og andre Syner hendes Tanke bandt.

Hun drømte. Som en voxen Jomfru hun
I Templet gik den tause Midnatsstund
Med Blikket vendt mod Vestas høie Billed,
Der tættisløret var paa Altret stillet.
Foran det, paa den blanke Marmorsteen,
Den hellige Lampe brændte mild og reen,
Og klart i Glandsen af dens lyse Lue
Gudindens hvide Hænder kom tilskue.
Og Fulvia stod taus med sænket Blik,
Imens forbi som Minde hende gik
Den hele Sum af Timer og af Dage,
Der her i Templets Hal var lagt tilbage.
De mange Aar, hvori med trofast Sind
Hun havde vogtet her paa Lampens Skin
Og offret Dag og Nat til sin Gudinde,
Dem saae hun atter komme og forsvinde.
Men nu til Altrets Fod hun træder hen,
I Lampen gyder Olie hun igjen,
Saa Luen flammer høit, alt mens hun stille
Andægtig kysser Vestas Haand, den milde.
204 Da var det, som med eet Gudindens Aand

Gav Liv til Billedstøttens Marmorhaand;
Paa eengang den sig rørte - Slørets hvide
Og rige Folder Haanden drog tilside;
Den høie Støtte, før saa kold og stiv,
Medeet bevæged sig i yndigt Liv:
Glands farved Marmorkinden, Læben smilte,
Og Øiets Lys paa Vestalinden hvilte,
Der knælte taus, imedens Sjæl og Blik
Tilbedende op til Gudinden gik,
Just som sig hørlig med sin Guddomsstemme
Paa denne Viis Gudinden lod fornemme:
O Fulvia! min Datter, hvem jeg saae
For mine Fødder tidt, naar her du laa
I Nattens tause Stund, og Bønner hæved
111 mig, der skjøndt usynlig dig omsvæved:
O Fulvia! din Villie nu er skeet;
Foruden Slør du har mit Aasyn seet,
Og for dit Øie staaer jeg aabenbaret.
Men som min Naade her du har erfaret,
Saa vær mig altid tro paa denne Jord! -
Dybt bæved Fulvia ved disse Ord -
Hun vendte sig - og idetsamme stilled
For hendes Sjæl sig frem et andet Billed.

Hun drømte. Høit paa Himlen Maanen gled
Og sendte Straaler over Lunden ned,
Ned over Myrthens og Cypressens Bolig,
Hvor nu hun vandrer tankefuld, urolig.
Da skjælved pludselig Cypressens Top,
Og hun, idet hun Øiet løfted op,
Lyslevende nu ligefor sig saae
Den unge Ridder, som hun tænkte paa.
Som tvende Lys til eet sig sammen føie,
Saa mødtes her paa eengang Begges Øie,
Og Begge bytted her med dæmpet Røst
Savn imod Savn, og Længsel imod Trøst.
De vandred hen hvor Kildens Bølger glide,
Hun paa dens ene, paa dens anden Side
Marcellus, der om hendes holdt sin Haand,
Og danned over Vandet saa et Baand,
Der huldt forened dem, hvem Skjæbnen vilde
Trods deres Hjerters Forbund evig skille.
Saa vandred de, og kom til Broens Steen,
Og fast omslynged' stod de To som Een:
Eet Sind kun boede i dem, een var Flammen,
205 Mens deres Blik og Læber smelted sammen.
En Ring han fremtog med bevæget Aand,
Og lagde den i Vestalindens Haand
Med disse Ord: dig, Lundens stille Skygge!
Og dig, o Luna! jeg betroer min Lykke.
Da lod i Drømmen Fulvia hans Ring
I Vandet falde - pludselig omkring
Marcellus vendte sig, og i det tykke
Og dunkle Løv hans Billed som en Skygge
Gled meer og meer tilbage. Selv hun stod
Med Skræk i Sjælen og med bunden Fod,
Der vilde følge ham, men mægted ikke.
Og mere fjern ham skued hendes Blikke,
Og mere mørk blev Skoven - Maanens Kind
I Skyens sorte Slør sig hylled ind,
Mens nærmere hun Stormens Brusen hørte.
Alt rørte sig, kun hun sig ikke rørte;
Alt sig bevæged - hun alene stod
Skjøndt bævende med lænkebunden Fod,
Og saae den Elskede bag Løvet svinde -
Men idetsamme vexled Sjælens Minde,

Thi Drømmen skifted om i hendes Sind.

Hun drømte. Ved de blege Stjerner Skin
Hun vandrer gennem ubekjendte Egne;
Og Alt er mørkt og trist, og allevegne
Kun Død og Undergang hun skue faaer.
Foran et Tempel i Ruiner staaer
Hun stille, medens sorgfuld hun beskuer
Det knuste Tag, de sammensunkne Buer;
Thi af det stolte, søileklædte Huus
Den ene Halvdeel ligger her i Gruus.
Alt syntes hun at her hun skulde kjende,
Men hver Erindring flygter bort fra hende
Just naar den vakt i Sjælen tale skal.
Dog see! ud af en marmordækt Portal,
Der end sig hæver, krandsset af Ruiner,
En Qvinde træder frem med strenge Miner,
Med stolte Skridt og majestætisk Gang,
Og truende, skjønndt dæmpet, Røsten klang:
O Fulvia! Hvi staaer du her saa stille
Og seer paa Templets sønderbrudte Pille,
Og paa den sunkne Bygning, før saa stærk?
Du Daare stirrer paa dit eget Værk!
Thi her stod Vestas Borg - her Solen tændte
Den rene Flamme, som paa Altret brændte,
206 Hvis Lue nærer Livet overalt;
Men Flammen sluktes ud og Templet faldt,
Og paa dets Levninger staaer nu din Dommer:
See bag dig, Fulvia! Din Straf den kommer!
Og Fulvia idrømme saae sig om,
Og see, et Sørgetog nu langsomt kom
Hen over Sletten, og som Døden stille
Det skred ad Veien frem mod Templets Pille.
Foran man bar en Baare, bred og stor,
Bedækket af et dunkelt Sørgeflor,
Der, medens Toget tæt forbi nu skrider,
Paa eengang løftes og tilside glider.
Der laa Marcellus i sit Blod - hans Træk,
De før saa fagre, stivned var i Skræk;
Hans unge Legeme, til Bolig dannet
For Kraft og Skjønhed, herligt sammenblandet,
Laa sønderslidt, berøvet al dets Pragt,
Lig Skovens Stamme ved Orkanens Magt.
Men Fulvia i Rædsel om sig vender,
Og pludselig hun Skikkelsen gjenkjender,
Der end ved Templet stod med hævet Haand.
O Vesta! O Gudinde, tag min Aand!
O, riv det rige Offer ud fra Døden!
Min være Straffen, thi kun min er Brøden!
Saa raaber hun, mens sønderknuust hun ned
For sin Gudindes rene Fødder gled.
Da brat hun aabner Øiet. Endt er Blunden;
Hun er alene - Drømmen er forsvunden.

Høit paa sit Leie Fulvia hæver sig;
Hun seer omkring i Hulen som et Liig,
Der af sin Grav til Livet kaldes atter,
Men Intet dog af Verden mere fatter.
Som Hjulet dreier rundt sig i en Ring,
Saa ruller hendes Øie vildt omkring
Blandt Syner, hvori Drømmesyn sig blande.
Med Haandens Flade stryger hun sin Pande,
Som for paany i Tankens skjulte Hjem
Bevidsthedslivet klart at kalde frem. -
Midt i sin Søgen hendes Blik dog standser,
Medet faaer Liv igjen de døde Sandser,

Og Døden selv, med al sin Skræk og Gru,
Sig i de blege Træk afspeiler nu.
Marcellus! - sukker hun - var det dit Billed,
Der sig idrømme for mit Øie stilled?
207 O Elskede! var det dig selv jeg saae,
Da sønderknuust og blodig der du laa?
Ved dette Suk sig Tankens Løb forandrer,
Og ned fra Leiets springer hun, og vandrer
Først klagende, og derpaa taus og stum
Frem og tilbage i det snevre Rum.
Snart staaer hun stille - snart sin Haand hun strækker
Mod Gravens Loft iveiret - snart bedækker
Den Panden, hvor det vildt opløste Haar
Heelt over Skuldren hun tilbage slaaer,
Mens fyldt af Rædsel hendes Øie skuer
Mod Lampelysets nu saa matte Luer:
Da farer gysende hun op igjen,
Til Olieskaalen rask hun iler hen,
Og Ilden nærende hun atter tænder
Det halv udslukte Blus, saa høit det brænder.
Fortabt i Tanker hun foran det staaer;
Jo høiere den stærke Flamme slaaer
Og farver Loft og Væg med sine Luer,
Jo mere klart ved dem sin Grav hun skuer,
Desmere svinder Livets svage Skin
I hendes Øie som paa hendes Kind,
Desmere hendes Tanke sig forvirrer,
Til næsten udtryksløs hun for sig stirrer.
Da var det som en Lyd foroven lød,
Det var som Gravens Loft man gjennembrød,
Og Fulvia farer op, og Haabet binder
Sig fast til Lyden, som nu brat forsvinder.
Hun lytter - men sig Intet mere rører;
Høit raaber hun - dog kun sig selv hun hører;
Stærkt gennem Hulen trænger hendes Skrig;
Men ingen Hjælp og Hjælper nærmer sig,
Og intet Svar igjen fra Verdens Stemme,
Selv ei det svageste, hun kan fornemme. -
Da griber Raseriets stærke Haand
Med sine vilde Kræfter hendes Aand:
Frem og tilbage hun i Hulen render,
Fortvivlet stirrende, mens hendes Hænder
Afrive Lökkernes den rige Pragt,
Og Barmens Bælte om den hvide Dragt.
Høit flyver Brystet, medens Øiet flammer,
Og pludselig sig selv og al sin Jammer,
Som overvældet af Elendighed,
Paa Hulens kolde Gulv hun kaster ned.
Der laa et Øieblik hun som bedøvet
Og kølte Hjertets indre Brand i Støvet,
208 Til Furiens fordobbed hendes Skræk
Og op hun sprang med Angst i alle Træk,
Mens gennem høie Skrig hun laante Ord
Til Eumenidernes det skjulte Chor.
Saa raser hun til hendes Kræfter svinde,
Til hver en Tanke dør med hvert et Minde,
Og dybt i Afmagt, reven bort fra Alt,
Igjen afmægtig hun tilbage faldt.

Hun slumred ind - og lang Tid laa hun stille;
Men atter vaagned hun, thi Livets Kilde
Var ikke standset end i hendes Bryst.
Den svundne Verden med dens Qval og Lyst
Besøgte hende atter - atter næred
Hun sine Tanker med en Sorg, der tæred
Lig Ormen Dag og Nat paa Livets Rod.

Snart brændte høit i Flammer hendes Blod,
Snart gød sig Dødens lis i hendes Aarer,
Snart laa hun rolig, smeltet hen i Taarer,
Snart stormed i Fortvivlelse hun om
Og fyldte med sin Jamren Hulens Rum,
Naar frem paany for hendes Blik sig stilled
Marcellus i det blodigknustc Billed,
Indtil hun atter, udtømt ved sin Klage,
Sank paa sit Leie ubevidst tilbage.
Saa hengled Dagene - af eens Natur
Var Dag og Nat; thi Verdenssolens Uhr,
Der maaler Tidens Flugt med gylden Viser
Og evig i sin Opgang Lyset priser,
Det saae hun ei, saalidt som Farvens Spil,
Hvis rige Straalekrands ei her var til.
Den hele Verdens Glands hun nu kun kjendte
Af Skinnet, som en døsig Lampe sendte;
Den hele Kraft af Livet nu sig bød
For hende frem kun i et skimlet Brød;
Den sidste Røst af Livets tusind Stemmer
Nu i sit eget Suk hun kun fornemmer.
Alt savned hun, hvad Verden ellers fik
Til Lindring i sin Nød: det varme Blik
Fra et deeltagende og trofast Hjerter;
Det Trøstens Ord, der veier op mod Smerte;
Den ømme Haand, den stille Ven, som tager
Den halve Byrdes Vægt og dog ei klager.
Hun var alene - dybt i Gravens Skjød:
Eensom ved Hjertets Nag, ved Haabets Død,
209 Ved Livets Fryd og Qval sig at erindre;
Hun bar en svunden Verden i sit Indre,
Hun mærked endnu Følelsernes Strøm
Bevæge sig i Mindets rige Drøm,
Og alle Fortidstanker Liv forlene;
Men dog hun eensom var - hun var alene.
Saa hengled Dagene - og Planten lig,
Nys frisk og svulmende og farverig,
Der visner hen, berøvet Lys og Varme,
Saa visned i sin kolde Grav den Arme.
Den rige Barm, den ungdomsfriske Kind,
Svandt under Suk og Taarer langsomt ind;
Det sorte Øie med dets dunkle Flamme
Forstørret fremsteg af sin hule Ramme;
Det ranke, det ungdommelige Liv
Sank bøiet sammen som et krummet Siv.
Men med den legemlige Kraft hentæret
Var og det bittere Nag, af Smerten næret;
Og Skibet lig, naar over Havets Speil
Det glider ind i Havn med slappe Seil,
Saa hengled Fuivias de sidste Dage:
Hun saae mod Døden frem - ei meer tilbage.

Og Døden nærmed sig - den Næring, som
Var hende tildeelt ved den strenge Dom,
Var alt fortæret, og i Lampens Lue
De sidste Draaber Olie var at skue.
Det var den stille Midnatstime, da
Sit Bad i Dybet Luna kommer fra,
Og Jupiter og Venus begge stige
I Straaler ned fra deres skjulte Rige;
Da Begge aabne Menneskenes Bryst
For Ærens og for Kjærlighedens Lyst,
Og fængsle hver en Sjæl, hvis Kraft ei sover,
Og fryde hvert et Blik al Jorden over -
Men under Jorden Vestalinden laa;
Taus fra sit Leie hen for sig hun saae,

Og ingen Smertenstræk sig mere blande
I Dødens dunkle Skrift paa hendes Pande.
Et Udtryk fromt og mildt sig viste kun
I Minespillet om den blege Mund,
Og en forklaret Aand, som Trøst erfared,
I Øiets Taareglands sig aabenbared.
Hver Kamp var endt - thi Freden trykked nys
Paa hendes Læber sit F'orsoningskys,
210 Og mens endnu hun blidelig saaes smile,
Paa hendes Lemmer sank den dybe Hvile.
Saadan hun laa, i al sin bittre Nød
Et yndigt Bytte for den nære Død,
En Blomst, af Stormen kastet ned i Støvet,
Men, om end brudt, dog ei sin Duft berøvet.
Vel speiled sig endnu i Tankens Strøm
Et Billede af Livets mørke Drøm,
Men hendes Hænder, som til Bøn sig folde,
Saa fast i Døden dog paa Trøsten holde.
Hun bad til Vesta: O Gudinde! du,
Som i min sidste Nød mig skuer nu,
O Herlige, forbarm dig! Lad mig ende,
Mens jeg endnu seer denne Lampe brænde.
Lad mig i Lyset døe! Lad Sjæl og Sands,
Til Alt formørkes, qvæges ved din Glands!
Og som jeg selv dig saae i Aftenrøden,
Lad mig dit Billed see endnu i Døden!

Og hendes Bøn blev opfyldt. Lampens Skin
Husvaled til det Sidste hendes Sind,
Ja mere høit end før dens Lue brændte
Da Fulvia sit Afskedsblik den sendte.
Dens Flamme blavred med urolig Hast
Da hendes drømmeslørte Øie brast;
Den kasted end sin Glands paa hendes Billed,
Da Dødens Suk om hendes Læbe spilled;
Da blussede den op og klared brat
Om Fulvias Leie Gravens dybe Nat,
Og gjengav hendes Træk med dobbelt Styrke -
Da gik den ud - og Alt omkring blev Mørke.

SLAVEN (1838)

Høit imod Nord og fjernt mod Øst,
Dybt i Sibiens Klippebryst,
Hvor Kulden som en mægtig Last
Om Jordens Sider knuger fast,
Hvor dækket til af lis og Snee
Den lange Vinter er at see,
Hvor Dagen ruger kort og mørk
Paa Landets grændseløse Ørk,
Hvor Fjeldets sneebedækte Tind
Er Speil og Grav for Solens Skin,
Hvor Flodens Vand sig skaffer Plads

I et uendeligt Morads,
Hvor Graneskoven milelang
End venter Øxehuggets Klang,
Hvor Ulveflokkens hæse Skrig
Gjenlyder om det frosne Liig,
Og standser eenlig Vandrers Gang -
Der ligger Scenen for min Sang.

Men over Jorden er den ei;
Nei, følg mig gennem Bjergets Vei
I Hulen ind, til Svælgets Rand,
Hvor Dybets Brønd du skue kan.
I Kurven stig! Grib Kjæden fat,
Der ovenfor nu løsnes brat,
Thi Reisen gaaer til Mulm og Nat.
Een Favn du synker - atter een
Forbi den faste Klippesteen,
Og raslende med større Hast
Nu Lænken glider med sin Last.
Ned i en Fjeldtragt farer du,
Hvis Snevring fylder dig med Gru;
Med Møie gaaer dit Aandedrag,
Dit Hjertes Puls er bleven svag,
212 Thi hvert et Glimt af Lys er slukt
For dig paa denne tause Flugt.
Foroven, om dig, Mørke kun,
Forneden gaber Svælgets Bund;
Hvis Lænken brast, hvis Krogen gled,
Du styrted hundred Favne ned
Den skarpe Klippevæg forbi:
Dit Bryst var knuust - din Sjæl var fri!

Paa Svælgets Bund din Fod nu staaer.
I hvalte Gange frem du gaaer,
Og ved de tændte Lampers Skin
I Bjergets Dyb du vandrer ind,
Hvis Hvælving lyder ved dit Trin.
Snart ligger Hulen for dig fri,
Snart risler dig en Bæk forbi
Og standser pludselig dit Skridt;
Snart sænker Loftet af Granit
Sig lodret paa dit Hoved ned,
Snart danner det en Bue bred,
Mens ud og ind sig Gangen snoer,
Just som i Sandet Slangens Spor.
Du vandrer nu i Malmets Hjem,
Thi allevegne glimte frem
Ved Lampelysets svage Skjær
De rige Aarer fjernt og nær;
Og allevegne sees en Hær
Af Mænd, som med arbejdsom Haand
Forstyrre Bjergets stille Aand.
Men disse Mænd i Jern og Baand,
Hvor kom de fra? Hvad samlede dem
I dette Jordens dybe Hjem? -
Fra Vesten som Forviste kom
De hid, at lide deres Dom,
Den strenge Dom, meer haard end Død,
Som rev dem op fra Hjemmets Skjød
Og Livets Rødder sønderbrød.
Med Panden furet, Blikket vildt,
Fra Verden og fra Lyset skilt,
De trælle her ved Nat og Dag
Til deres sidste Aandedrag;
Med Jern i Haand og Jern om Been
De bryde sønder Bjergets Steen;

Med Sjælen mørk og sorrigfuld
De drage frem af sorten Muld
Den rige Erts, det dyre Guld.
213 Hist lyde deres Hammerslag
Besvarede af Hulens Brag;
Hist, lænkede til Karren fast,
De trække frem den tunge Last;
Hist, samled i en talrig Flok
Om den uhyre Klippeblok,
De gjennembore Fjeldets Steen.
Af Borets Gange lades een,
Og hurtig flygter hver en Mand
Idet nu Minen tændes an -
Hør Bjergets Torden, Slag i Slag!
Hør Buldret og det fjerne Brag!
Hør Echo! Frem af Hulen sprang
Det dundrende - fra Gang til Gang,
Lig Drønet af Kanonens Rør,
Det ruller hen og langsomt dør.

Til Grotten hist, der hvælver frit
Sit Loft paa Piller af Granit,
Hvor dybt i Mørket Lygtens Skin
De svage Straaler kaster ind,
Nu Slavefogden Iwan gaaer,
Og ved hans Side, krum af Aar,
Med Kinden bleg, med Øiet blidt,
Med Skægget langt og sølverhvidt,
En gammel Munk, der, Ranken lig,
Til Staven trofast støtter sig.
Fra Skoven og den Hytte, hvor
Han lever hen som Eneboer
Og dyrker Gud i Eensomhed,
I Bjerget man ham hentet ned,
At bringe med sin fromme Røst
En Døende den sidste Trøst.
Thi det er Slavefogdens Pligt
(En gammel Lov ham byder Sligt)
At skaffe Slaven, som skal gaae
Derhen, hvor ingen Bødler naae,
En Præst, en Grav, et Knippe Straa. -

Hr. Pater - Iwan mæler nu -
Vor Gang er endt - ved Maalet du!
Der indenfor i Hulens Krog
Han ligger krummet som en Snog
214 Og spæget som en lænket Hund,
Og venter paa sin sidste Stund.
Gjør nu Mirakler hvis du kan!
Thi selv jeg aldrig var istand,
Hvor munter end min Tale var,
At faae et Smiil af ham til Svar.
Og aldrig, skjøndt paa sjetten Aar
Han her omkring i Bjerget gaaer,
Paa intet Sted, til ingen Stund,
Et Ord jeg hørte fra hans Mund.
Saa høit endog han Nakken bar,
Dog uden Mæle plat han var;
Og skjøndt min Svøbe han har smagt,
Har aldrig dog han Tak mig sagt;
Ja, ei det mindste Suk han drog
Om end med dobbelt Kraft jeg slog.
Spar derfor, Præst, kun nu dit Præk!
Han er saa haard som Fjeldets Væg.

Saa talte Iwan - bort han gik;

Men fjernt i Grotten Munkens Blik
Ulykkens Søn isyne fik.
Paa Gulvet i en fugtig Vraa
Krum paa sit Leie der han laa,
Ved Graven selv med lænket Fod,
Ret som en Aand sig binde lod,
Naar til sin Flugt mod Lysets Hjem
Den tager Dødens Vinger frem.
Fra Lampen, ved hans Hoved sat,
Der faldt en Straale svag og mat
Ned paa hans lange Hovedhaar,
Der vidned om en svunden Vaar;
Ned paa den gustne, hule Kind,
Med dybe Rynker furet ind;
Ned paa den blaalig-blege Mund,
Der sukked ei, men zittred kun;
Ned paa det feberhede Blik,
Der ledte om en Lædskedrik;
Ned paa den usle Seng, han fik
Til Hvilested i Døden redt:
Lidt muggent Halm, paa Jorden spredt.
Saa stille laa han som et Liig;
Og Munken sagte nærmed sig,
Men standsed atter paa sin Vei,
Det sidste Skridt han voved ei.
215 Thi lig en dødsjudt Svanes Sang
Fra Slavens Bryst et Suk der klang,
Og lig en Bølge steg hans Barm,
Og langsomt hæved sig hans Arm,
Men sank igjen tilbage mat,
Som af den sidste Kraft forladt.
Et Væld af Kummer var hans Blik,
Der af Erindring Næring fik;
En Tavle lig hans Aasyn var,
Der Sorgens Indskrift paa sig bar,
Den tause Sorgs, der, sluttet ind
I Dybet af det mørke Sind,
Dog mangengang om Mund og Kind
Med skarpe Mærker træder frem,
Og vidner lydløs om sit Hjem. -

Og hvo var han, som hvilte her
Forladt af Alle, Døden nær? -
Aar gik forbi fra Timen, da
Sit fjerne Hjem han reves fra,
Fra Timen, da ved lovløs Dom
Han hid paa Slavekarren kom,
Da røvet Livets sidste Held,
Han sagde Dagens Sol Farvel,
Og som en lænket Fange ned
I Bjergets dybe Fængsel gled. -
Her, blandt det mørke Broderskab,
Stak som en fremmed Fugl han af,
Og aldrig drak hans Øre Trøst
Af Bjergets andre Slavers Røst,
Thi ubekjendt for Alle her
Han gik en Gaade for Enhver.
I Taushed han sin Byrde bar,
I Sværmen selv han eensom var,
I Stilhed ruged Dag og Nat
Han paa de skjulte Sorgers Skat.
Saa henrandt Tiden - Kilden lig,
Der gennem Sandet sniger sig,
Og uophørlig gaaer forbi
Med neppe hørlig Melodi,
Saa hengled her hans Tid - den svandt,

Mens ingen Indtryk fast den bandt.
Dog i sit monotone Flud
Den hule d Dag for Dag ham ud;
Den dræbte Kraften i hans Aand,
Den lagde Ønsket selv i Baand,
216 Den gik foruden Fryd og Qval
(Lig Draaben, der i evigt Fald
Formaaer at hule Bjergets Steen)
Ham langsomt gjennem Marv og Been.
Indsluttet her i Fængslets Buur
Sig krummed sammen hans Figur;
Lidt efter lidt som slukt forgik
Hans bydende og stolte Blik -
Han drev et Vrag paa Tidens Elv,
Ikkun en Skygge af sig selv.

Men bøiet over Slavens Bryst
Opløfter Munken nu sin Røst:
Hvo du end er - hvad helst du led,
En Tilflugt for din Sjæl jeg veed -
Nei, vend ei bort dit Aasyn her!
En Ven, en Broder staaer dig nær.
Viid: Selv engang jeg baaret har
Det Kors, som her din Byrde var;
Selv truffen af Forviisnings Dom,
Jeg hid i Slavekoften kom;
Selv, reven bort fra Hjem og Slægt,
Jeg smægted under Lænkens Vægt;
Selv vandred jeg som du forladt
I Bjergets Fængsel Dag og Nat.
Dog medens Straffens Aar henrandt,
I Trældom her jeg Frihed vandt;
Mit Øre, døvt for jordisk Trøst,
Her inddrak Himmelhaabets Røst;
Og bosat i den fjerne Skov,
Jeg Freden greb, skjøndt Sorgens Rov.
Thi ogsaa mig har denne Jord
Bedraget med sit givne Ord:
Som ung mit Land jeg Troskab svor,
Som Polak, og Kosciuszkos Ven,
Til Friheds Kamp jeg gav mig hen;
Men Lykken svigted paa min Vei,
Og Haabets Pant indløstes ei.
Først her, af Verden reent forstødt,
Har Haab og Fred og Trøst jeg mødt;
Og derfor, Ven, hvad end du led,
En Tilflugt for din Sjæl jeg veed.
217 Saa talte Munken - Slaven, som
Til Væggen havde vendt sig om,
(Ret som hans Sjæl, kun vant til Haardt,
Med Bitterhed sig vendte bort
Fra Tonen af en blød Accord)
Nu pludselig iveiret foer,
Vakt op til Liv ved Munkens Ord.
Kosciuszko! Polen! stammed han -
O Gjenlyd af mit Fædreland,
Der toner her paa Gravens Rand! -
Stærkt tindrede hans Øies Glød,
Op i hans Kinder Blodet skød,
Frem af sit Gjemme Taaren brød;
Og som om Hjertet opsteg af
Forsvundne Minders dunkle Grav,
Og som om Haabets glemte Drøm
Fornyed sig i Taarens Strøm,
Saa skued Munken hans Profil
Forklaret nu af Læbens Smiil,

Saa sad han, skjøndt i Jern og Baand,
Et Billed af en frigtort Aand.
Hans Hænder hviled Haand i Haand,
Hans lange Lokker, næsten graa,
Som Dække om hans Skulder laae,
Hans ædle Aasyn, stolt og blidt,
Sig trods sin Afmagt hæved frit. -

En Stund i Taushed saa han sad,
Mens Pandens Skyer sig skilte ad
Ved Mindets liflige Musik;
Da løfted han igjen sit Blik,
Og medens Munkens Haand han tog,
Og nærmere ham til sig drog,
Udbrød han med bevæget Røst:
Den hele Sødhed af din Trøst,
Du selv ei kjender, gamle Mand!
Thi viid: Vi er fra samme Land
Og eens vor Skjæbne kaldes kan.
Jeg er en Polak! Jeg, som du,
Da Trældomsbaandet brast itu,
Saae Fædrelandets Frihedssol
At lyse som fra Pol til Pol,
Og dale, af hvert Glimt forladt,
I rædselfuld og bælmørk Nat.
Som du jeg levet har og lidt,
Som du jeg kæmpet har og stridt,
218 See delte Haar! Snart er det hvidt,
Skjøndt bleget ei af Aar, som dit.
Føl denne Haand, eengang saa varm!
Mærk Dødens Puls i denne Barm,
Hvor Tidens Uhr med raske Slag
Mig minder om min sidste Dag - -
O Ven! hvor var vor Lykke huul!
Hvor dreied brat sig rundt dens Hjul!
Og dog har jeg endnu en Trøst:
Jeg hviler ved en Broders Bryst,
Endnu eengang jeg hører dog
Min Moders Maal, min Faders Sprog!
Ei som den frændeløse Hund
Jeg vente skal min sidste Stund;
Ei som et Dyr i eensom Qval
Mit sidste Suk jeg drage skal;
Kosciuszkos Ven skal trykke til
Mit Øie, naar det briste vil,
Skal gjemme trofast i sin Favn
Peter Wysocki og hans Navn!

Wysocki! - Frihedshelten? - Han,
Der først af Alle før sit Land
Det gamle polske Banner svang,
Da Frihedschoret sidste Gang
Fra Weichselfloden vældigt klang?
Der sønderbrød med kraftig Aand
Jernlænken om sin Moders Haand;
Der drog sit Sværd og greb sit Spyd
Ved Klang af Krigstrompetens Lyd;
Der gav sit Fædreland sit Blod,
Der i den første Række stod
Blandt Landets haardtbebrængte Børn,
Da Vingen faldt af Polens Ørn?
Ja, ham det var, som her igjen
Sank paa sit Leie kraftløs hen! -
Sit Øie fast han lukked til;
Den gamle Smertes vante Spil
Begyndte atter om hans Mund

Og paa hans Pandes mørke Grund.
Hans Glæde var et Solglimt kun.
Der gennemtrængte Mørkets Skyer,
Og neppe skuet atter flyer.
Thi Lænken bandt ei blot hans Fod,
Men Sjælens Drift og høie Mod;
219 Ei Mørket blot omkring ham var,
Men i sit Indre han det bar;
Ei Kulden blot ham knuged haardt
Og tæred Legemskraften bort,
Men standset her som Livets Elv,
Var midt i Flugten Haabet selv.

Tilorde Munken tager nu:
O Ven, en Fremmed er ei du!
Dit Navn, Wysocki, har jeg hørt,
Da frem paa Rygtets Vinge ført,
Med Polens stolte Frihedsord
Lig Storm det gennem Verden foer.
Selv her, hvor Livet ligger Liig,
Fornam vi Seierens Jubelskrig,
Og Kampens Gang, og Slag paa Slag,
Indtil det bittre Nederlag.
Vi hørte om den haarde Nød,
Vi hørte om de Tappres Død,
Om Blod og Jammer tusindfold
Paa Wolas Skandse, Warschaus Vold;
Og da os meldtes Polens Fald,
Var du iblandt de Dødes Tal!

Saa talte Gubben, fuld af Ild,
Mens end med Øiet lukket til
I Hulens natligdunkle Vraa,
Med ængstet Sjæl Wysocki laa.
Dog nær Forløsningstimen var;
Thi Døden alt han i sig bar,
Og som ved Stormens Tag et Træ,
Saa skjælved nu hans Bryst og Knæ,
Og som naar Taagen daler ned,
Et Slør alt for hans Øine gled,
Og som en Tyv paa langsom Fod
Sneg Dødens Iis sig til hans Blod.
Da traf ham Munkens sidste Ord,
Og skjøndt hans Sjæl fra denne Jord
Alt halv var reven bort, saa dog
Ved Klangen af hans Fædres Sprog,
Ved Mindet om hvad længst foer hen
Igjen tilbage vendte den.
Hans Fortid vaagned af sin Grav
Og speiled i hans Træk sig af,
220 Begeistret funkede hans Blik,
De matte Lemmer Styrke fik,
Op fra sit Leie rask han stod,
Og mens han Ryggen støtted mod
Det haarde Fjeld, og mens et Skin
Af Hulens Lampe traf hans Kind,
Og lyste op til Munkens Skræk
Det Præg, som Døden gav hans Træk:
Udstrakte han sin magre Haand,
Og med et Suk dybt i sin Aand
Brød han den bundne Læbes Baand.

Hvo minder - saa hans Tale klang -
Hvo minder mig endnu engang
Om Blod og Jammer tusindfold
Paa Wolas Skandse, Warschaus Vold?

Hvo kalder mig tilbage, da
Just denne Jord jeg flygted fra,
Og vækker med den svundne Harm
De fordums Smerter i min Barm?
Høit over Jorden alt min Fod
Befriet som paa Skyen stod,
Og gjennem Tidens Slør mit Blik
Til længst forsvundne Dage gik.
Jeg saae mit Lands den gyldne Tid,
Da Polens Ørn sin Vinge hvid
Udbredte seierrig paa Flugt,
Og baded sin Glands i Havets Bugt;
Da den kæmped paa Valen den blodige Dyst
Med Folkestammer i Vest og Øst,
Da sit Hjem afsyne den tabte ei
Paa to Gange Hundrede Miles Vei.
O, straalende Konge, Sobieski, du!
De Christnes Stjerne, Tyrkernes Gru,
Dit Kors og dit Sværd du viste mig nu!
Jeg saae dig smykket i Seierens Glands
Med den evigrønnende Laurbærkrands;
Jeg læste paa Skjoldet, du bar i Favn,
Polens det ældgamle, stolte Navn;
Af Mænds og Qvinders forenede Chor
Jeg hørte det prises med herlige Ord
For den hele lyttende, vide Jord!

Du gamle Mand, som for mig staaer
Med klare Blik og hvide Haar,
221 Du kjendte vist aldrig det brændende Saar,
Du følte vist aldrig den tærende Harm,
Der fra min Ungdom gnaved min Barm.
Siddende paa mit Lands Ruin,
Tømte jeg Mindets berusende Viin:
Dybt bøiet under et Slaveaag
Læste bestandig jeg Frihedens Bog;
I Vindens Susen, i Bølgens Kluk
Hørte bestandig jeg Ørnens Suk,
Den stækkede Ørns, hvem Fjendehaand
Holdt smægtende fangen i stærke Baand.
Jeg kasted mit Øie rundt omkring,
Jeg skued den brudte, splintrede Ring
Af Polens Lande, og saae min Slægt
Synkende under en Trældoms-Vægt;
Og naar mit Øre fornam en Klang,
Det var mine Brødres Smertessang,
Det var mine Landsmænds Klageskrig,
Mens under Aaget de vaandede sig.
Da gløded det ulmende Nag i mig,
Da stormed i Vildhed Hjertets Slag,
Da tørsted jeg efter Hævnens Dag! -

O Friheds Dag! - Som Braget, naar
Ned i et Krudttaarn Lynet slaer,
Og Taarnets Stene, Rad for Rad,
Ved Murens Sprængning splittes ad:
Saa lød paa Min Novemberdag,
Da Polen heised eget Flag,
Vor Friheds Torden, Slag i Slag.
Hvert Skjændselsaag afkastet blev,
Hvert Trældomsbaand vi sønderrev,
Hvert Øre drak den fulde Klang
Af Haabets Toner, Ærens Sang.
Da gik vor Sol i Straaler op!
Fra Dalen høit over Skovens Top
Fløi da den løsladte, hvide Ørn

Til Glæde for alle Polens Børn!
Hver Ridder lod sig i Vaaben see,
Hver Bonde skærped sin krumme Lee,
Hver Dreng blev Yngling, hver Yngling Mand,
Til Værn for vort herlige Fædreland.
Selv Qvinden væbned den spæde Arm
Og lagde Pandseret om sin Barm,
Og Sværdet, svunget af Alles Haand,
Vakte den gamle, krigerske Aand,
222 Og stolte Taarer af Øiet flød,
Og Kinden blev varm og blussende rød
Ved den mandige Tanke: Seier eller Død!

Da rykked til Dødskampen Fjenden ud,
Og talløse Skarer fulgte hans Bud,
Samlede rundt fra den halve Jord,
Fra det fjerneste Øst, fra det høieste Nord.
Som Sneelavinen ved Fjeldets Skred
Ruller med Larm over Dalen ned;
Som over en Dæmning, iveien den lagt,
Floden styrter med brusende Magt
Og dækker med Skumbølger Fredens Hjem,
Saa styrted de fjendtlige Hære frem.
Ved Stoczec og Dobre først Blodet flød,
Ved Wawre og Praga Trompeten lød,
Ved Grochow det vældige Sammenstød
Fyldte Luften med Døendes Skrig,
Og Dalen og Skoven med talløse Liig.
Der hævded Chlopicki sit gamle Ry,
Der værned Skrzynecki for Land og By,
Der smykked vi os under Vaabenglands
Med den rige, duftende Seierskrands.
- O, glimrende Dage, lig med den!
Da paa Wawres Slette vi mødtes igjen;
Da ved Dembe det hvæssede polske Sværd
Foer meierende gennem Fjendernes Hær;
Da Een imod Ti vi stormede frem,
Og førte de titusind Fanger hjem!
Af Helte da voxed en mægtig Trop
Ved Krigens blodige Udsæd op:
De iilte til Døden som til en Dands,
De kappedes Alle i Rang og Glands,
De higed som du efter Ærens Krands,
O Malachowski! som opgav din Aand,
Da du kæmpede forrest med Leen i Haand!

Som Bølgen vor stolte Lykke steg,
Som Bølgen den sank og atter veg;
Som en faldende Stjerne, som en blussende Ild
Endtes det blodige Skuespil!
Forgjæves, Dembinski, kæmped din Hær!
Forgjæves, Uminski, lyped dit Sværd!
For Polen gaves ei Frelse meer.
Paa Spillet en nysgjerrig Verden seer,
Mens fjendtlige Skarer fleer og fleer,
223 Fremstævned i Hundredetusindeviis
Fra Østens Stepper, fra Nordens Iis -
Da gaves vor hellige Frihed til Priis!
Paa Wolas Skandse med Løvemod
Fegted Sowinski, og faldt i sit Blod
Med Helteskaren, som hos ham stod;
Paa Czystes Volde, paa Afgrundens Rand
Mod stormende Fjender holdende Stand,
Kæmped vi Alle til sidste Mand.
Der hørte vi Seiersskriget, som lød
Til Klageraabet ved Polens Nød;

Der Blodet af tusinde Vunder flød,
Der Ørnen i Stormen sin Vinge brød,
Der, truffen i Hjertet og viet til Død,
Fra sin Flugt i Skyen den susende faldt,
Og knuste styrtende sig og Alt! -

Wysocki taug - og Munken, som
Bevæget havde seet sig om,
Nu aabned vidt for ham sin Favn
Idet han kaldte ham ved Navn,
Og bød ham som en sidste Trøst
At hvile ved en Landsmands Bryst.
Men Slaven rørte ei sin Fod;
I Taushed drømmende han stod
Paa samme Plet, mens Lampens Skin
Endnu som før faldt paa hans Kind
Og lyste op til Munkens Skræk
Det Præg, som Døden gav hans Træk.
Endnu en Livstraad bandt hans Aand,
Endnu han strakte ud sin Haand,
Endnu fra Øiets aabne Ring
Hans Blik gik speidende omkring,
Hvorvel kun i hans eget Sind
Det med sin Seekraft skued ind.
Hvad der i Sjælens Dyb han saae,
Hvorledes frem i Ord det faae?
Hvo løfted Livets Slør som han,
Og var til Yttring end istand? -
Erindrings Skat han havde tømt,
Alt hvad han havde haabet, drømt
Og levet, havde nys en Magt
Tillive paa hans Læbe bragt,
Som kunde kun ved Mindets Daab
Indvies her et evigt Haab;
224 Som skulde før hans sidste Stund
Ham Jordens Sorger gjeste kun,
At Sjælen under Smertens Skjul
Desbedre fødte Glædens Fugl.
Dog var hans Sands endnu ei død;
Thi da fra Bjergets Stoller lød
De fjerne Hammerslag igjen,
Han dreied Øiet mod dem hen.
Jo stærkere fra Klippens Gang
Den dybe Lyd af Trældom klang,
Jo mere Lænken klirred om
Hans Been, da Dødens Gysen kom,
Jo mere Mørket trængte frem
Fra Hulens natopfyldte Hjem:
Desmere Glands hans Øie fik,
Desflere Straaler ud der gik
Fra Seierssmilet om hans Mund;
Desmere frit han hæved kun
Sin mandig-stolte Pande mod
Det Land, der alt sig skimte lod.
I Taushed længe saa han stod -
Da foer han sammen som i Skræk,
Og over alle spændte Træk
Medeet en dunkel Skygge jog.
Dybt i sin Sjæl et Suk han drog,
Og pludselig paa Dødens Bud
Hans Øine vidt sig spiled ud.
I Zittren rørte sig hvert Lem,
Og da i Hulen længer frem
Et Skridt han fra sit Leie skred,
For Munkens Fod han styrted ned.

Hans Strid var endt. I Hulens Vraa
Død paa sit Leie Slaven laa,
Yed Graven selv med lænket Fod,
Ret som en Aand sig binde lod,
Der til sin Flugt mod Lysets Hjem
Har taget Dødens Vinger frem.
Hans Blik var brustet - Hjertet koldt,
Hans høire Haand, af Munken holdt,
Der rigt med Taarer væded den,
Gav intet Tryk til Svar igjen.
Fra Væggen skinte Lampen mat
Ud i den dybe, dunkle Nat;
225 Fra Fjeldet lig en Afskedssang
I langsom Takt en Hammer klang,
Der lød som Trældommens Farvel
Ind i det stille Gravcapel. -
Dog, mens vanæret, lænket, dødt,
Hans Legeme her laa forstødt,
Hvor var hans Sjæl? - Fløi som en Fugl
Den under Dødens tætte Skjul
Til Fredens lyse Palmers Top?
Sprang Paradisets Porte op,
Mens som en Seierherre nu
Han Slavelænken brød itu?
Gik med det glædefyldte Sind
Han nu ved Morgenrødens Skin
I Friheds evige Tempel ind? -
Hvor var hans Sjæl? - Hvem har et Svar?
Men hvordan den tilmode var,
O, spørg hans Aasyn kun derom:
Læs i det stille Smil hans Dom!